זולת
לשוויון וזכויות אדם

25 ביוני 2026

לכבוד
המשנה לנשיא בית המשפט העליון של ישראל,
השופט נעם סולברג
יו"ר ועדת הבחירות המרכזית
VadatB@knesset.gov.il

שלום רב,

הנדון: שימוש פסול במשאבי הכנסת לצורך קמפיין פוליטי ודה-לגיטימציה של מפלגה רע"מ

1. הרינו לפנות אליך בעקבות דיון שקיימה הוועדה לביטחון לאומי של הכנסת, בראשות ח"כ צביקה פוגל ממפלגת עוצמה יהודית, ביום 22.6.26, תחת הכותרת: "מעקב אחר הוצאת תנועת רע"מ מחוץ לחוק וזליגת כספים לגורמי טרור".
2. לעמדתנו, עצם קיומו של הדיון, כותרתו, עיתויו ומתכונתו מעוררים חשש כבד לשימוש פסול במשאבי הכנסת ובסמכויותיה לצורך קידום מסרים פוליטיים ומפלגתיים, תוך ניסיון לייצר דה-לגיטימציה למפלגת רע"מ, המיוצגת בכנסת וצפויה להתמודד בבחירות הקרובות.
3. הדברים מקבלים משנה תוקף נוכח הטענות שהועלו במהלך הישיבה על ידי ח"כ גלעד קריב, לפיהן אף גורמים מקצועיים הסתייגו מקיום הדיון במתכונתו. בכלל זה נטען כי ועדת הבחירות המרכזית ביקשה שלא להשתתף בדיון, וכי היעוץ המשפטי של הוועדה ביקש להימנע מנוכחותו בדיון. אף על פי כן, ולדרישת יו"ר הוועדה, נדרשו גורמים מטעם ועדת הבחירות המרכזית להתייצב לדיון, ובהמשך נכח בו גם הייעוץ המשפטי לוועדה.
4. החשש האמור מתחדד לנוכח מאפייניו החריגים של הדיון. ראשית, כותרת הדיון מציבה מראש יעד פוליטי מובהק: "מעקב אחר הוצאת תנועת רע"מ מחוץ לחוק". התוספת "וזליגת כספים לגורמי טרור" נקשרת בכותרת באופן ישיר למפלגת רע"מ, ובכך יוצרת זיקה מרומזת אך חמורה בין מפלגה פוליטית מתמודדת לבין מימון טרור, ללא בירור עובדתי, ללא הליך מוסמך וללא תשתית משפטית כדין. ניסוח זה אינו רק טעון פוליטית, אלא עלול לשמש כתשתית ציבורית מוקדמת לפסילת המפלגה או לדה-לגיטימציה שלה ערב בחירות.
5. שנית, הנושא כלל אינו מצוי בליבת תחומי עיסוקה של הוועדה לביטחון לאומי. ככל שהיה מקום לקיים דיון פרלמנטרי בסוגיות ביטחוניות הנוגעות לארגוני טרור, למימון טרור או לפעילות גורמי הביטחון, הרי שמקומו הטבעי הוא בוועדת החוץ והביטחון של הכנסת. הדבר מחזק את הרושם כי הדיון לא נועד לפיקוח ענייני על עבודת גורמי הביטחון, אלא לשימוש בבמת הכנסת לצורך קידום מסר פוליטי נגד מפלגת רע"מ.

6. כמו כן, הדיון עסק באירוע קונקרטי שהתרחש בשנת 2018, שנמצא בטיפול גורמי האכיפה והביטחון המוסמכים, ולא בסוגיה רוחבית המצויה בליבת עבודתה של ועדת הכנסת. בהקשר זה חשוב לציין את מכתבה של היועצת המשפטית לכנסת, עו"ד שגית אפק, מיום 18.11.25, לכל יושבי ראש ועדות הכנסת, שבו חידדה כי יש להימנע מלקיים דיונים הנוגעים למקרים פרטניים, לחקירות פתוחות או להליכים תלויים ועומדים בבית המשפט.
7. הדיון נערך בתקופה רגישה במיוחד, לאחר שהחוק לפיזור הכנסת עבר בקריאה ראשונה, ובשעה שהמערכת הפוליטית כבר מצויה הלכה למעשה בפתח מערכת בחירות. בנסיבות אלה, קיום דיון רשמי של ועדת כנסת המתמקד במפלגה פוליטית מסוימת, ובכותרת הקושרת אותה להוצאתה מחוץ לחוק ולזליגת כספים לטרור, עלול להשפיע ישירות על תנאי התחרות הדמוקרטית.
8. השאלה המתעוררת היא האם ועדה מוועדות הכנסת רשאית לעשות שימוש במשאבי הכנסת, בסמכות הזימון שלה ובמעמדה הממלכתי כדי למקד את הזרקור הציבורי במפלגה מסוימת ערב בחירות, באופן העלול להכתים אותה, לערער את הלגיטימיות שלה ולהשפיע על השיח הציבורי והפוליטי. לעמדתנו, שימוש כזה חורג מגבולות הפיקוח הפרלמנטרי הלגיטימי ועלול להפוך את ועדות הכנסת לכלי במאבק מפלגתי.
9. בכך נפגעים לא רק מעמדה של המפלגה המסומנת, אלא גם עקרון השוויון בין הרשימות, טוהר הבחירות, אמון הציבור במוסדות המדינה ויכולתו של הציבור לגבש עמדה חופשית שאינה מושפעת מניצול משאבי ציבור לצרכים מפלגתיים.
10. בנסיבות אלו נבקש כי תבחן בדחיפות האם יש מקום להתערבות או להבהרה מצד ועדת הבחירות המרכזית ביחס לגבולות המותר והאסור בשימוש במשאבי הכנסת ובסמכויות ועדות הכנסת בתקופה שלפני בחירות, ובפרט ביחס לדיונים העלולים לשמש במה מוסדית לקידום מסרים מפלגתיים או לפגיעה בלגיטימיות של רשימה מתמודדת.
11. כמו כן, נבקש לבחון האם יש מקום להורות על הסרת פרוטוקול הדיון, ההקלטות והחומרים הנלווים לו מאתר הכנסת, או לכל הפחות להגביל את השימוש בהם. זאת, נוכח אופיו הפוליטי והמפלגתי המובהק של הדיון, ועל מנת למנוע מצב שבו משאבי הכנסת, מעמדה הממלכתי ופרסומיה הרשמיים ישמשו כלי בקמפיין בחירות או אמצעי לדה־לגיטימציה של רשימה מתמודדת.

בכבוד רב,

טל הלל, עו"ד
מקדמת מדיניות, מכון זולת

עינת עובדיה
מנכ"לית, מכון זולת

עותק: עו"ד שגית אפיק, היועצת המשפטית לכנסת, במייל hdept@knesset.gov.il